

talelser om de mange Bestræbelser, som vises for at fremme Ædruelighedsarbejdet her i vort Folk, kan jeg ganske slutte mig til. Men det ærede Medlem omtalte dog den moderne Arbejderbevægelse paa en saadan Maade i denne Forbindelse, at den giver mig Anledning til en ganske kort Udtalelse. Hvis det ærede Medlem ved den moderne Arbejderbevægelse her tænker paa Arbejdernes hele sociale og kulturelle Fremgang, saa er jeg enig med det ærede Medlem, men jeg finder da ikke, at Udtrykket er tilstrækkelig fyldigt, thi det samme, som kan siges om Arbejderne, kan siges om alle andre Lag i Befolkningen. Det er aldeles utvivlsomt, at der paa dette Omraade er sket en meget betydningsfuld Fremgang i alle Lag af vort Samfund. Men hvis det ærede Medlem, hvad jeg næsten antager — i alt Fald ser jeg af Bladene, at hans Udtalelser ere blevne forstaaede saaledes —, ved Udtrykket den moderne Arbejderbevægelse mener specielt den moderne taglige Organisationsbevægelse, saa maa jeg dog sige, at jeg tror, at det har vakt almindelig Forundring, at man ikke fra den Side er gaaet stærkere i Spidsen for at søge at udvikle Arbejderne netop i denne Henseende og særligt at bringe dem til at indskrænke Drikkeriet rundt omkring paa Arbejdspladserne. Jeg tror ikke, at jeg er galt underrettet, naar jeg siger, at under den store Lockout blev der underhaanden fra indfyldelsesrig, neutral Side henstillet til Arbejderne frivilligt at gøre en Indrømmelse af denne Art, saaledes at der derigennem hurtigt kunde skabes Stemning for et acceptabelt Forlig, men at det den Gang ikke lykkedes at skabe en Stemning herfor. Det er kun glædeligt, finder jeg, i allerhøjeste Grad glædeligt, at Arbejderne nu selv have taget denne Gerning op, som man fra den moderne Arbejderbevægelses Hovedledelse ikke har stillet noget Krav om.

Som sagt, de forskellige Partiordførere, der have haft Ordet, have alle stillet sig paa Forslagets Grund. Jeg har jo ogsaa for mit Vedkommende gjort det ved at indbringe Forslaget her paa Rigsdagen. Jeg betragter Forslaget som en Reformering paa det bestaaendes Grundlag, ud fra de bestaaende Lovregler, og i

det store og hele har jeg kunnet tiltræde de forskellige Principper, der ere nedlagte i Lovforslaget. Man vil maaske sige, og det er jo ogsaa blevet sagt udenfor denne Sal, at Bestemmelsen om Kommuneafstemningen skulde betyde et meget stærkt og afgørende Brud med den nu bestaaende Ordning. Saaledes ser jeg nu ikke paa det; jeg ser saaledes paa det, at det er en heldig Maade, under hvilken det bliver fæstnet, hvorledes Stemningen er i de forskellige Kommuner, og jeg er navnlig ogsaa enig i de Betragtninger, som i Gaar fremkom fra det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), om, at man her bør kræve saa stærke Betingelser som muligt, lignende stærke Betingelser som dem, der her ere opstillede i Kommissionens Forslag. Men i øvrigt mener jeg, at Stemningen i de enkelte Kommuner ogsaa under de hidtidige Forhold har spillet en meget betydelig Rolle ved disse Sagers Afgørelse. Den har ganske sikkert i høj Grad spillet en Rolle, ikke blot ved Sogneraadenes Stilling til Sagerne, men ogsaa ved Amtsraadenes Stilling og derigennem ogsaa ved den Afgørelse, som Ministeriet har truffet.

Da jeg forleden Dag forelagde Lovforslaget, sagde jeg, at jeg betragtede det som et Forhandlingsgrundlag, og det var for at betegne, at jeg ogsaa fra min Side kunde ønske, at det kommende Udvalg vilde overveje forskellige Ændringer i Lovforslaget, saaledes som det foreligger her. Jeg har for mit Vedkommende, for at bringe hele Sagen saa hurtigt frem til Forhandling i Rigsdagen som muligt, indskrænket mig til at forhandle med de forskellige Ministerier, under hvem Spørgsmaal, der berøres her i Lovforslaget, sortere, for at høre, om de havde Ændringer, de mente at stille bestemte Ønsker om, og jeg har under Udarbejdelsen indskrænket mig til at medtage disse Ændringer, om hvilke det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Kvist) jo mente, at man kunde nærmere forhandle i Udvalget, og det er ogsaa en selvfølgelig Sag, at jeg skal være rede dertil, idet jeg dog maa sige, at jeg selvfølgelig forbeholder mig om enhver Afvigelse herfra at forhandle med den af mine Kolleger, som har ønsket Ændringen stillet. Men ellers har jeg, som sagt, for mit Vedkommende villet henlede Opmærk-